

Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo

Presentación do centro

A Facultade de Ciencias Empresariais de Ourense está localizada no Edificio Xurídico Empresarial do Campus Universitario en pleno centro da cidade.

A oferta educativa para o próximo curso 2011-2012 no Centro é:

Tres títulos de Grao:

- **GRADO EN ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS**
- **GRADO EN TURISMO**
- **GRADO EN CONSULTORÍA E XESTIÓN DA INFORMACIÓN**

Tamén se está a impartir:

- **Curso Ponte para o Grao en ADE**
- **Curso Ponte para o Grao en Turismo**

Se es Diplomado/a en Ciencias Empresariais ou Turismo podes obter o teu Grao en Administración e Dirección de Empresas(ADE) ou o Grao en Turismo en un só curso académico.

En canto á oferta de **POSGRAOS** da Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo:

- **MASTER OFICIAL EN CREACIÓN, DIRECCIÓN E INNOVACIÓN NA EMPRESA.**
- **MASTER OFICIAL EN DIRECCIÓN E PLANIFICACIÓN DO TURISMO.**
- **MASTER OFICIAL EN XESTION EMPRESARIAL DO DEPORTE**

Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudantes en programas de mobilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web <http://www.fcetou.uvigo.es/>

¡Ven a visitarnos!

Grao en Administración e Dirección de Empresas

Materias

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
004G020V01501	Decisións de financiamento	1c	6
004G020V01502	Dirección comercial II	1c	6
004G020V01503	Dirección estratéxica	1c	6
004G020V01504	Réxime fiscal da empresa I	1c	6

O04G020V01505	Teoría da organización	1c	6
O04G020V01601	Análise contable	2c	9
O04G020V01602	Contabilidade de custos	2c	9
O04G020V01603	Dirección estratéxica internacional	2c	6
O04G020V01604	Valoración de activos	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Decisións de financiamento				
Materia	Decisións de financiamento			
Código	004G020V01501			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Mareque Alvarez-Santullano, Maria Mercedes			
Profesorado	Mareque Alvarez-Santullano, Maria Mercedes Villanueva Villar, Mónica			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Interpretación y toma de decisiones de financiación en todas las posibles modalidades: autofinanciación y financiación externa. Análisis del sistema financiero.. Estimación del coste de las diferentes alternativas			

Competencias de titulación

Código	
A2	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
A3	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
A4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B18	Compromiso ético no traballo

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
(*)Posuír e comprender coñecementos achega de: Os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	A2	B1
	A3	B3
	A6	
	A8	
	A12	
(*)Posuír e comprender coñecementos achega de: Interrelacións existentes entre os distintos *subsistemas que conforman o sistema empresarial	A2	B1
	A3	B3
	A6	
	A8	
	A12	
(*)Identificar a *generalidad dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución	A2	B1
	A3	B3
	A6	
	A8	
	A12	

(*)Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica	A2	B1
	A6	B3
	A8	B4
	A12	B8
	A16	B10
(*)Comunicarse con *fluidez na súa contorna incluíndo competencias *interpersonales de escoita activa, negociación, *persuasión e presentación	A4	B1
	A9	B10
	A16	B13
		B18

Contidos		
Tema		
(*)Tema 1. A *FINANCIACION INTERNA DA EMPRESA	(*)1.1. A *autofinanciación.1.2. A *autofinanciación e o seu efecto *multiplicador.1.3. A *amortización e o seu efecto *expansivo.1.4. *Amortización técnica e financeira.1.5. Métodos de *amortización técnica e financeira.	
(*)Tema 2. A *FINANCIACION EXTERNA: Renda *variable	(*)2.1. Introducción.2.2. Financiamento externo da empresa: renda *variable.2.3. Ampliación de capital.2.4. Tipos de emisións.2.4.1. Emisión simple.2.4.2. Emisión de accións *gratuítas.2.4.3. Emisión de accións novas con dereitos diferentes aos das accións antigas.2.4.4. Emisións de accións de *nominal distinto ao existente con *anterioridad. 2.4.5. Emisións *mixtas.2.4.6. A Operación Branca.	
(*)Tema 3. A *FINANCIACION EXTERNA DA EMPRESA: Renda fixa.	(*)3.1. As obrigacións e bonos.3.2. A *rentabilidade, duración e *convexidad dun título de renda fixa.3.3. A variabilidade da renda fixa das obrigacións e bonos.3.4. Os *pagarés de empresa.3.5. O financiamento externo pública.	
(*)Tema 4. FINANCIAMIENTO EXTERNO *PRÉSTAMOS CRÉDITOS	(*)4.1. *Préstamos.4.1.1. Persoais.4.1.2. *Hipotecarios.4.2. Créditos.4.2.1. Comisións.4.2.2. Cálculo de intereses.4.3. Desconto de efectos comerciais.4.3.1. Concepto e modalidades.4.3.2. Vantaxes e inconvenientes.4.4. *Leasing.4.4.1. Concepto e modalidades.4.4.2. Vantaxes e inconvenientes.4.5. *Factoring.4.5.1. Concepto e modalidades.4.5.2. Vantaxes e inconvenientes.4.6. *Confirming.4.6.1. Concepto e modalidades.4.6.2. Vantaxes e inconvenientes.4.7. Custo dos recursos utilizados.4.7.1. Custo de capital.4.7.2. Elementos de custo dunha fonte de financiamento. 4.7.3. Cálculo do custo efectivo dunha fonte de financiamento.	
(*)Tema 5. SISTEMA FINANCEIRO ESPAÑOL: INSTITUCIÓN FINANCEIRAS	(*)5.1. Introducción ao Sistema Financeiro.5.2. Institucións financeiras bancarias.5.3. Institucións financeiras non bancarias.	
(*)Tema 6. SISTEMA FINANCEIRO ESPAÑOL: MERCADOS FINANCEIROS.	(*)6.1. Clasificación.6.2. O mercado de valores.6.3. O mercado de Débeda Pública.6.4. O mercado de Débeda *Corporativa.6.5. Mercado de produtos Financeiros Derivados (*MEFF).	

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	29	43.5	72.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	13.5	20.25	33.75
Titoría en grupo	5	25	30
Probas de resposta curta	0.5	3	3.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	1.5	8.75	10.25
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	(*)Exposición en el aula, por parte del profesor de los contenidos más relevantes y de mayor dificultad conceptual. Posibilidad de resolución y desarrollo de ejemplos prácticos con el objetivo de clarificar los conceptos teóricos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	(*)Propuesta de ejercicios en el aula, como complemento de las sesiones magistrales, con resolución guiada por el docente.
Titoría en grupo	(*)Tutorización y exposición de la realización de forma autónoma o en grupos de ejercicios propuestos previamente a las sesiones. Dos sesiones se dedicarán a la realización de test sobre los contenidos teóricos expuestos en las sesiones magistrales.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	
Titoría en grupo	

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Titoría en grupo	(*) Evaluación de la exposición de la realización de forma autónoma o en grupos, de ejercicios propuestos previamente a las sesiones.	10
Probas de resposta curta	(*)Evaluación mediante la realización de test sobre los contenidos teóricos expuestos en las sesiones magistrales. En las pruebas se exigirá un nivel mínimo para superarlas.	40
Resolución de problemas e/ou exercicios	(*)Resolución de una prueba escrita presencial, al final del cuatrimestre sobre la adquisición de competencias de conocimiento, destrezas en la práctica y adaptación a nuevas situaciones. Se exige un nivel mínimo obligatorio para superarla.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Pisón Fernández, Irene, **Dirección y gestión financiera de la empresa**, Pirámide, 2001,
 Suárez Suárez, Andrés-Santiago, **Decisiones óptimas de inversión y financiación en la empresa**, Pirámide, 2005,
 López Lubián, Francisco; García Estévez, Pablo, **Finanzas en el mundo corporativo. Un enfoque práctico.**, Mc Graw Hill, 2005,
 Mareque Alvarez-Santullano, Mercedes, **Cálculo financiero y actuarial**, Ibergarceta Publicaciones, 2012,

Páginas webs recomendadas:

www.bolsamadrid.es
 www.bolsasymercados.es
 www.aebanca.es
 www.ceca.es
 www.unacc.es
 www.tesoro.es

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Valoración de activos/O04G020V01604

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202
 Decisións de investimento/O04G020V01402

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dirección comercial II				
Materia	Dirección comercial II			
Código	004G020V01502			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Rodríguez Campo, Maria Lorena			
Profesorado	Pita Castelo, Jose Rodríguez Campo, Maria Lorena			
Correo-e	lorenarcampo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	(*)La asignatura Dirección Comercial II tiene como finalidad el continuar con el desarrollo de los conceptos básicos de marketing vistos en Dirección Comercial I, en este caso, enfocándonos en la parte más operativa del marketing, es decir, en la toma de decisiones.			

Competencias de titulación	
Código	
A5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
A13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
A14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
B15	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
B17	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
B18	Compromiso ético no traballo
B19	Motivación pola calidade e mellora continua

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
(*)(*)La5	A5 A6 A7
(*)(*)	A9 A10
(*)(*)	A13
(*)(*)	A14 A16
(*)(*)	B1

(*)(*)	B2
	B5
	B8
	B9
(*)(*)	B10
	B11
(*)(*)	B13
(*)(*)	B14
(*)(*)	B15
(*)(*)	B17
	B18
	B19

Contidos

Tema	
Tema 1. Produto	1.1 concepto 1.2 clasificación 1.3 decisións sobre produtos 1.4 estratexias de marca 1.5 servizos
Tema 2. Desenvolvemento de novos produtos e ciclo de vida	2.1 desenvolvemento de novos produtos 2.2 estratexias do ciclo de vida do produto
Tema 3. Prezo	3.1 concepto 3.2 fijación de prezos 3.3 estratexias de prezos
Tema 4. Distribución	4.1 concepto e importancia 4.2 niveis do canal 4.3 comportamento e organización do canal 4.4 minoristas e maioristas
Tema 5. Comunicación	5.1. concepto 5.2 proceso de comunicación 5.3 mix de comunicación de marketing
Tema 6. Ferramentas de comunicación	6.1. publicidade 6.2 relacións públicas 6.3 promoción de venda 6.4 venda persoal 6.5 marketing directo

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	30	60
Estudo de casos/análises de situacións	15	10	25
Presentacións/exposicións	1	1	2
Traballos tutelados	5	15	20
Probas de resposta curta	2	41	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Clase presencial de exposición de los contenidos teóricos de la asignatura, impartida por el/la profesor/a a la totalidad del alumnado. Se recomienda al estudiante que trabaje previamente el material entregado por el profesor y que se consulte la bibliografía recomendada para completar la información con el fin de seguir las explicaciones y participar activamente en las cuestiones y preguntas planteadas a lo largo de la clase.
Estudo de casos/análises de situacións	Análisis de un hecho, problema o suceso real con la finalidad de conocerlo, interpretarlo, resolverlo y reflexionar sobre el mismo para potenciar y completar conocimientos. El profesor indicará al alumno las preguntas y/o material necesario para que pueda elaborar informes con sus respuestas.
Presentacións/exposicións	Presentación delante de la clase de los estudios de casos/análisis de situaciones realizadas

Trabajos tutelados	El estudiante, de manera individual o en grupo, debe preparar elaborar un documento sobre la temática de la materia. Se podrán realizar memorias, ensayos, resúmenes de lecturas, conferencias, etc o actividades similares donde el alumno prepara y comparte su trabajo de forma crítica. Generalmente se trata de una actividad autónoma o en grupo del/de los estudiante/s que incluye la búsqueda y recogida de información, lectura y manejo de bibliografía, redacción...
--------------------	--

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Trabajos tutelados	Se dará atención personalizada para la realización de los trabajos tutelados

Avaliación

	Descripción	Cualificación
Estudo de casos/análises de situaciones	Realización de casos prácticos	20
Presentacións/exposicións	Presentación de casos prácticos	10
Trabajos tutelados	Realización de trabajos con supervisión	10
Probas de resposta curta	Exámenes tipo test o de respuesta corta. No de tema a desarrollar. Pruebas para evaluación de competencias adquiridas que incluyen preguntas cerradas con diferentes alternativas de respuesta (verdadero/falso, elección múltiple, emparejamiento de elementos...). Os alumnos seleccionan una/s respuesta/s entre un número limitado de posibilidades. Las respuestas erróneas penalizan.	60

Outros comentarios sobre a Avaliación

<p>Para aprobar la asignatura se requiere satisfacer dos condiciones: (1) obtener una puntuación</p><p>mínima de 5 puntos en el conjunto de las pruebas a evaluar y (2) obtener como mínimo 4 puntos en el examen final (puntuado sobre 10).</p><p>La asistencia a clase y la realización de las tareas propuestas por el profesor es obligatoria. La puntuación obtenida por la participación así como la realización y entrega de todas aquellas tareas establecidas por el profesor (casos, ejercicios, supuestos, exposiciones, memorias, ?), se mantiene en las convocatorias de Junio y Julio pero NO se guardará para cursos sucesivos.</p><p>Aquellos alumnos que no cumplan los requisitos exigidos de participación y/o asistencia a la materia así como de entregas de tareas propuestas y, por tanto, no superen la asignatura tendrán derecho a un examen, que no necesariamente coincidirá con el examen del resto de los alumnos.</p><p>Los alumnos que opten por seguir la evaluación NO continua serán examinados mediante una prueba escrita valorada sobre 10 puntos, que no necesariamente coincidirá con el resto de los alumnos. En este caso, los alumnos deben indicar expresamente su deseo de no seguir la evaluación continua a principio de curso (durante el mes de septiembre)</p>

Bibliografía. Fontes de información

Philip Kotler y Gary Armstrong, **Principios de Marketing**, 2008,
Kotler, y otros, **Dirección de Marketing**, 2006,
Kotler, P.; Armstrong, G., **Fundamentos de Marketing**, 2008,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dirección estratéxica				
Materia	Dirección estratéxica			
Código	004G020V01503			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Rodríguez-Toubes Muñiz, Diego			
Profesorado	Álvarez García, José Molinos Casal, Juan José Nogueira Alvarez, Maria Consuelo Rodríguez-Toubes Muñiz, Diego			
Correo-e	drtoubes@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	(*)La Dirección Estratégica parte de la necesidad de integración de la empresa en un entorno cada vez más competitivo, abierto y cambiante en el cual desarrolla su actividad. Teniendo en cuenta las oportunidades y amenazas que plantea el medio externo, así como las capacidades y debilidades con las que cuenta la propia empresa, la Dirección Estratégica analiza, formula e implanta las estrategias más adecuadas para responder a los retos del entorno y cumplir con eficacia los objetivos de la empresa.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección
A2	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
A3	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
A4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
A5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
A8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
A11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
A12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
A15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
B15	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

B16 Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas

B18 Compromiso ético no traballo

B19 Motivación pola calidade e mellora continua

Competencias de materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

(*)	A1	
	A2	
	A3	
	A4	
	A5	
	A6	
	A7	
(*)	A8	
	A9	
	A10	
	A11	
	A12	
(*)	A15	B1
	A16	B2
		B3
(*)		B4
		B5
		B8
		B9
		B12
		B13
		B14
		B15
		B16
		B18
		B19

Contidos

Tema

(*)	(*)
(*)2. A contorna xeral da *empresas	(*)
(*)3. Análise *estructural dos sectores industriais	(*)
(*)4. A contorna interna da empresa	(*)
(*)5. *Estratégias *competitivas *genéricas	(*)
(*)6. Estratexias segundo o ciclo de vida da empresa (I): estratexias de crecemento	(*)
(*)7. A *implementación da estratexia	(*)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22	33	55
Estudo de casos/análises de situacións	17	25.5	42.5
Presentacións/exposicións	4	12	16
Titoría en grupo	2	3	5
Traballos e proxectos	2	9	11
Probas de resposta curta	1.5	9	10.5
Estudo de casos/análise de situacións	2	8	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	(*)Exposición por parte do profesor de los contenidos sobre la materia, conceptos teóricos, casos de análisis, etc. El hecho de no asistir no contará negativamente en la evaluación del alumno, pero la asistencia a clases si será tomada en cuenta positivamente en su evaluación.
Estudo de casos/análises de situacións	(*)Presentación de casos reales para su análisis y discusión en clase

Presentacións/exposición(*)	Presentaciones públicas de los trabajos realizados y casos analizados. El alumno será evaluado de s competencias como su capacidad de análisis y síntesis, de comunicación oral o de argumentación y justificación de las decisiones tomadas.
Tutoría en grupo	(*)Tutorías en grupos reducidos. Reuniones que los profesores de la asignatura mantienen con los alumnos para asesoramiento, desarrollo y supervisión de actividades de la asignatura en el proceso de aprendizaje.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Tutoría en grupo	

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	(*)Exposición oral por parte del alumnado de un tema concreto o de un trabajo (previa presentación escrita)	15
Traballos e proxectos	(*)Realización por parte del alumno de un trabajo escrito sobre un tema concreto.	15
Probas de resposta curta	(*)Prueba para evaluar los conocimientos adquiridos por el alumno sobre la materia.	60
Estudo de casos/análise de situacións	(*)Estudio, debate y participación en la resolución de supuestos reales o ficticios de planteamientos estratégicos por parte de empresas.	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

<p>Os estudantes que por motivos xustificados (laborais, *imposibilidade de *desprazamento diario a *Ourense, de saúde, *etc) non poidan realizar con *normalidade as actividades do sistema de avaliación por defecto, poderán acollerse a un sistema de avaliación para non asistentes: </p>

<p>40%: Estudo de casos, traballos,...: deberán ser realizados e entregados nos prazos fixados.</p>

<p>60%: *Exame final</p>

<p> </p>

Bibliografía. Fontes de información

Navas López, J.E. y Guerras Martín, L.A, **La dirección estratégica en la empresa. Teoría y aplicaciones**, 4, Garrido Bug, S., **Dirección Estratégica**,
Grant, R.M., **Dirección estratégica**,
Ventura Victoria, J., **Análisis estratégico de la empresa**,
Bueno Campos, E., **La dirección estratégica de la empresa: metodología, técnicas y casos**,
Johnson, G. y Scholes, K., **Dirección estratégica**, 7,
Porter, M., **Ventaja competitiva**,
Huete. L., **Construye tu sueño**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dirección estratéxica internacional/O04G020V01603

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Réxime fiscal da empresa I				
Materia	Réxime fiscal da empresa I			
Código	004G020V01504			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Vaquero García, Alberto			
Profesorado	Lago Peñas, Santiago Picos Sánchez, Fidel Vaquero García, Alberto			
Correo-e	vaquero@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	RFE é unha asignatura que ten como obxectivo introducir ós alumnos no campo da fiscalidade aplicada. En particular, desenvólvense dous dos impostos máis importantes: o IRPF e o Imposto de Sociedades.			

Competencias de titulación

Código	
A4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
B1	Capacidade de análise e síntese
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
(*)(*)	A4	
(*)(*)	A6	
(*)(*)	A8	
(*)(*)	A11	
(*)(*)		B1
(*)(*)		B4
(*)(*)		B10
(*)(*)		B12
(*)(*)		B13

Contidos

Tema	
Parte I: Introducción ó Sistema Fiscal	Obxectivos básicos. A organización da materia. O método de traballo e a súa avaliación.
Tema 1: Obxectivos e metodoloxía da materia	
Tema 2: Caracterización do Sistema Fiscal Español e bases para a fiscalidade persoal e empresarial	O papel dos Impostos na realidade económica. Composición do Sistema Fiscal. Características básicas das principais figuras tributarias.
Parte II: O Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas.	Elementos básicos do Imposto: contribuínte e unidade familiar, rentas suxeitas e exentas, período impositivo.
Tema 3: Introducción ó IRPF	
Tema 4: Rentas das Persoas Físicas	Rendimentos do Traballo, Rendimentos do Capital, Gañancias e Perdas Patrimoniais
Tema 5: Rentas de Empresarios e Profesionais individuais	Elección do réxime de estimación da renda. Determinación da renda en Estimación Directa e Estimación Obxectiva.

Tema 6: Liquidación do IRPF	Integración e compensación das rentas. Mínimo Persoal e Familiar. Cuota Integra e Deduccions.
Parte III: O Imposto sobre Sociedades.	Elementos básicos do Imposto: contribuinte, Resultado Contable e Base Imponible.
Tema 7: Introducción ó IS.	Periodo impositivo. Imputación temporal de ingresos e gastos.
Tema 8: Operacións determinantes da Base Imponible	Gastos non deducibles. Amortizacións. Arrendamento Financeiro. Deterioro de Valor e Transmisións Patrimoniais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	0.5	0	0.5
Sesión maxistral	22	22	44
Prácticas de laboratorio	22	22	44
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2.5	13	15.5
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	16	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación do contido e obxectivos da materia. Metodoloxía de traballo e sistemas de control e avaliación.
Sesión maxistral	Para cada tema o docente presentará na aula as cuestións mais relevantes e formulará a metodoloxía a seguir para interpretar as consecuencias e efectos prácticos da norma tributaria. Posteriormente o alumno deberá revisar de forma autónoma os contidos expostos.
Prácticas de laboratorio	As sesións prácticas terán lugar en seminarios e en aulas de informática. En cada sesión se proporán casos a estudar en grupos reducidos (de 3 alumnos no caso de seminarios e individualizados no caso das prácticas informáticas) que deberán comentar, resolver e defender. O alumno disporá previamente dos enunciados dos casos a través da Plataforma Tema e deberá elaborar unha primeira proposta de solución xustificada que deberá entregar previamente ó desenvolvemento da sesión presencial. En todos os casos, o alumno disporá posteriormente da solución comentada que lle servirá de material adicional de estudo.
Prácticas autónomas a través de TIC	Cada semana, despois da sesión maxistral, abriráse un formulario práctico dixital (de resposta curta ou test) na Plataforma Tema, relativo os contidos desenvolto na sesión maxistral. Trátase de actividades non presenciais que posibilitan o seguimento e avaliación do alumno, que deberá responder nos prazos sinalados. En cada caso, o alumno disporá posteriormente da solución que lle permita verificar os resultados acadados.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Durante as prácticas de laboratorio, preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización das actividades propostas, en particular. Ademais, cada profesor establecerá ó comenzo do curso un horario para titorías individuais ó que o alumno pode acudir para resolveren calquera tipo de dúbida referente á materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticas de laboratorio	Durante as prácticas de laboratorio, preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización das actividades propostas, en particular. Ademais, cada profesor establecerá ó comenzo do curso un horario para titorías individuais ó que o alumno pode acudir para resolveren calquera tipo de dúbida referente á materia.	10

Prácticas autónomas a través de TIC	Avaliaráse e puntuarase a resolución dos casos propostos despois de cada sesión maxistral. Este apartado de traballo persoal puntuarase sobre un máximo global de 2 puntos.	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Rematada a docencia presencial, o alumno deberá realizar unha proba escrita que consistirá na resolución de casos prácticos de liquidación do IRPF e do Imposto de Sociedades. O alumno deberá resolver de xeito individualizado os casos propostos xustificando as decisións adoptadas. Esta proba escrita final avaliarase cunha puntuación máxima de 5.	50
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Ó remate das partes II e III do programa da materia, en dúas das sesións prácticas presenciais, proporase un boletín de casos que o alumno deberá resolver de xeito individual e que permitirá avaliar o seu nivel de coñecementos ata ese momento. Cada unha destas dúas probas puntuarase cun máximo de 1 punto.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia o alumno deberá acadar unha puntuación mínima de 5 puntos. Os alumnos que non superen o examen na convocatoria ordinaria, pero que teñan superadas as prácticas e traballos na avaliación continua, manterase este última nota na segunda convocatoria

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA

- Selección de lexislación relativa ó IRPF e ó Imposto de Sociedades.
- Esquemas básicos e supostos prácticos. Plataforma Tema.
- Manuel Practico Renta. Axencia Tributaria. Edición actualizada.
- Manual Práctico Sociedades. Axencia Tributaria. Edición actualizada.
- Gabinete xurídico do Centro de Estudos Financeiros: "Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas. Casos Prácticos" . Madrid: editorial CEF (edición actualizada).
- Gabinete xurídico do Centro de Estudos Financeiros: "Impuesto sobre Sociedades. Casos Prácticos" . Madrid: editorial CEF (edición actualizada).
- Moreno Moreno, Mª Carmen e Paredes Gómez, Raquel: " Fiscalidad Individual y Empresarial. Ejercicios resueltos" . Madrid: editorial Cívitas (edición actualizada).
- Albi Ibáñez, Emilio: "Sistema Fiscal Español. Volumen 1" . Barcelona: editorial Ariel (edición actualizada).

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

- Díaz Arias, José Manuel: "Ley comentada del Impuesto sobre Sociedades. Concordada, jurisprudencia, consultas tributarias y doctrina " . Barcelona: editorial Deusto (edición actualizada).
- Pla Vall, Ángeles e Salvador Cifre, Concha: "Impuesto sobre Sociedades. Régimen General y empresas de reducida dimensión" . Valencia: editorial Tirant lo Blanch (edición actualizada).
- "Memento Práctico Fiscal" . Madrid: ediciones Francis Lefebvre (edición actualizada).

ENLACES DE INTERNET DE INTERESE

- Agencia Tributaria: www.aeat.es
- Instituto de Estudios Fiscales: www.ief.es
- Instituto Nacional de Estadística: www.ine.es
- Estadísticas OCDE: www.oecd.org

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Teoría da organización				
Materia	Teoría da organización			
Código	004G020V01505			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Rivo López, Elena			
Profesorado	Carlos Villamarín, Pablo de Rivo López, Elena			
Correo-e	rivo@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición xeral	El alumno debe adquirir a través de esta materia conocimientos y competencias relativos a cómo funcionan las organizaciones, cómo toman decisiones, desarrollan estrategias, se estructuran a sí mismas para la consecución de los objetivos, así como las relaciones de poder que rodean e impregnan las organizaciones y el modo en que las sociedades intereactúan con sus organizaciones.			

Competencias de titulación	
Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección
A2	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
A3	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
A7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
A12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
A14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
B15	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
B16	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
B17	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
B18	Compromiso ético no traballo

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Tener conocimiento, y comprender los fundamentos de la teoría de la organización y la evolución del pensamiento con el ánimo de reflexionar sobre su futuro. Se trata de entender el contexto en el que se mueven las organizaciones y cómo éste las condiciona.	A1 A2 A3 A7	
Deberán asimilarse conceptos como el de arquitectura organizativa (al tratarse de uno de los elementos esenciales para abordar el diseño desde el pensamiento modernista hasta las redes), comportamiento organizativo(ya que las organizaciones están formadas por personas), desarrollo organizativo (ligado a la generación de alianzas)y aprendizaje organizativo (crucial para afrontar los nuevos tiempos).		
Aplicar los procedimientos de análisis y conocimientos adquiridos a la resolución de problemas/cuestiones concretas, tanto a nivel estratégico como operativo, en el ámbito la estructura organizativa de la empresa.	A9 A11 A12 A14	
Tener capacidad para buscar, identificar, filtrar y analizar datos relevantes que pueden afectar a la estructura organizativa de la empresa para interpretar su importancia en términos de defender o criticar distintas posturas, o medidas de actuación alternativas, tras una correcta valoración de ventajas e inconvenientes.	A16	B1 B2
Demstrar una actitud proactiva y tener capacidad de expresarse correctamente para transmitir ideas y/o comunicar de forma educada, comprensible y razonada su interpretación, u opinión, sobre determinadas cuestiones relacionadas con distintos aspectos de la gestión en las organizaciones.		B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B13 B14 B15 B16 B17 B18

Contidos

Tema

CAPÍTULO I: FUNDAMENTOS DE TEORÍA DE LA ORGANIZACIÓN

(*)CAPÍTULO II: EL CONTEXTO DE LAS ORGANIZACIONES (*)

(*)CAPÍTULO III: ARQUITECTURA ORGANIZATIVA (*)

(*)CAPÍTULO IV: COMPORTAMIENTO ORGANIZACIONAL Y PROCESOS ORGANIZATIVOS (*)

(*)CAPÍTULO V: DEDARROLLO ORGANIZACIONAL (*)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	28	28	56
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	15	30
Presentacións/exposicións	2	4	6
Titoría en grupo	2.5	5	7.5
Probas de resposta curta	2	31	33
Traballos e proxectos	0.5	17	17.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución e presentación de exercicios/cuestións/traballos por parte do alumno tanto de maneira individual como en grupo baixo a proposta, orientación e supervisión do profesor.
Presentacións/exposicións	Presentación e exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Titoría en grupo	Titorías en grupo reducido. Reunións que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento, desenvolvemento e supervisión de actividades da materia no proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Titoría en grupo Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba obxecto de avaliación continua. Consiste na resolución, de maneira individual ou en grupo, de cuestións expostas, orientadas e supervisadas polo profesor sobre a materia. Avaliarase a participación do alumno e a comprensión da materia.	20
Presentacións/exposicións	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita).	15
Probas de resposta curta	Proba para avaliar os coñecementos adquiridos polo alumno sobre a materia. A resposta debe ser breve.	50
Traballos e proxectos	Realización por parte do alumno dun traballo escrito sobre un tema concreto.	15

Outros comentarios sobre a Avaliación

A descrición desta guía esta pensada para a modalidade presencial. A nota obtida polo alumno na parte presencial terá vixencia para as convocatorias ás que dá dereito a matrícula de cada curso académico.

*A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballar en grupo, etc.

Bibliografía. Fontes de información

Argyris, C., **On organizational learnig**, 1994,
Hodge, B.J., et al, **Teoría de la organización, un enfoque estratégico**, 1998,
Cabanelas, J., **Teoría de la organización y diseño**, 2010,

Trátase de bibliografía básica sobre teoría e casos da materia.

Recomendacións**Materias que se recomenda ter cursado previamente**

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102
Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, aportarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Análise contable				
Materia	Análise contable			
Código	004G020V01601			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	3	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Garcia Llorens, Luis Vicente			
Profesorado	Fernández Rodríguez, María Teresa Garcia Llorens, Luis Vicente			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
A8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
A12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
A13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
A15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
B19	Motivación pola calidade e mellora continua

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

(*)	A6	B1
	A7	B2
	A8	B3
	A10	B4
	A12	B5
	A13	B6
	A15	B8
	A16	B9
		B10
		B11
		B13
		B14
		B19
(*)	A6	B1
	A7	B2
	A8	B3
	A9	B4
	A10	B5
		B6
		B7
		B8
		B9

Contidos

Tema

1. El Análisis Financiero	1. El Análisis Financiero Introducción La Información Económico-Financiera Fundamentos Objetivos
2. Los Estados Financieros	2. Los Estados Financieros Balance Resultados Estado de Cambios en el Patrimonio Estado de Flujos de Tesorería Memoria
3. Consolidación de Estados Financieros	3. Consolidación de Estados Financieros Introducción El Control Societario Los Procedimientos de Consolidación
4. La Opinión de Auditoría	4. La Opinión de Auditoría Introducción Las Normas de Auditoría El Informe de Auditoría
5. El Análisis Económico-Financiero	5. El Análisis Económico-Financiero Introducción Instrumentos y Técnicas del Análisis Detección de Prácticas de Distorsión de la Información Financiera Cálculo y Evaluación de la Rentabilidad Cálculo y Evaluación del Riesgo Predicción de la Insolvencia Empresarial y la Calificación de Títulos La Calificación de Títulos
6. Los Mercados de Capitales: Información,	6. Los Mercados de Capitales: Información, Gobierno y Responsabilidad Corporativa Introducción La Eficiencia de los Mercados Financieros La incidencia de la información financiera en los Mercados Financieros El Gobierno Corporativo La Responsabilidad Corporativa

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	22.5	67.5	90
Titoría en grupo	7.5	22.5	30
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	3	3	6
Sesión maxistral	45	48	93

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	3	6
--	---	---	---

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	(*)Proposta de exercicios prácticos en grupo de laboratorio reducido como complemento de la explicación teórica dos contidos de la materia. Resolución conxunta cos alumnosy atención personalizada do docente.Resolución de dúbidas aos alumnos y consideración, cando cumpra, de ferramentas informáticas.
Titoría en grupo	(*)Aprendizaxe a partir do material e tarefas propostos aos alumnos, supervisando a súa aprendizaxe autónoma en grupos de laboratorio e *tutorías *personalizadas. *Comprobación de avances co docente.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	(*)Control do proceso de aprendizaxe de los alumnos e avaliación do coñecemento en grupos reducidos a partir de actividades propostas polo profesor e a súa resolución e interacción cos alumnos. Posibilidade de avaliación de coñecementos e habilidades
Sesión maxistral	(*)Exposición no aula por parte do profesor del profesor dos contidos máis relevantes,a partir da base de material docente puesto a disposición dos alumnos en plataforma y bibliografía indicada.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Aprendizaxe a partir do material e tarefas propostos aos alumnos, supervisando a súa aprendizaxe autónoma en grupos de laboratorio e tutorías personalizadas. Comprobación de avances codocente.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Titoría en grupo	Evidencias de aprendizaxe a través dun conxunto de actividades propostas ao alumno para consolidar o seu proceso de aprendizaxe durante o curso académico e evaluadas en grupo reducido con carácter voluntario. Avaliación de habilidades de traballo en grupo e adaptación a contornas de traballo con especial énfasis no comportamento social	30
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Resolución dunha proba escrita presencial, ao final do cuatrimestre, sobre a adquisición de competencias da materia. Esíxese un nivel mínimo obligatorio para superar a convocatoria	70

Outros comentarios sobre a Avaliación
La nota obtenida obtenida en la parte presencia tendrá vigencia para las convocatorias a las que da derecho cada curso academico

Bibliografía. Fontes de información
Crespo Miguel Angel, Información Financiera y análisis de estados financieros , 2ª Edición,
Bergevin, P, Financial Statement Analysis ,
Rees, B, Financial Analysis ,
Resvine, Collins and Johnson, Financial Reporting and Analysis , 3ª Edición,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente
Contabilidade financeira II/O04G020V01401
Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Contabilidade de custos				
Materia	Contabilidade de custos			
Código	004G020V01602			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Lopez-Valeiras Sampedro, Ernesto			
Profesorado	Gonzalez Sanchez, Maria Beatriz Lopez-Valeiras Sampedro, Ernesto Sanchez Alonso, Felix			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Esta asignatura ten como obxecto básico o tratamento da información para a valoración das existencias, a planificación e o control da actividade das organizacións e a información contable para o proceso de toma de decisións. A materia está orientada basicamente sobre empresas industriais, no seu ámbito interno, co análise do proceso produtivo da empresa.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección
A2	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
A12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
A14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
A15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
B17	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
B18	Compromiso ético no traballo

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Identificar as características dos ámbitos interno e externo da empresa, así como dos modelos contables relacionados cos mesmos.	A1 A2 A6 A7
Recoñecer aos usuarios da información e as súas particulares necesidades informativas.	A1 A2 A6 A7

Diferenciar os distintos factores de produción segundo a súa natureza, función,comportamento e posibilidades de atribución ao output final.	A1 A2 A6 A7 A12 A14	
Analizar o modo de xestionar, medir e valorar o emprego dos recursos materiais e humanos da empresa.	A1 A2 A6 A7 A12 A14	B1 B10
Interpretar os custos indirectos de fabricación a través das seccións e unidades de obra.	A1 A2 A6 A7 A12 A14	
Aplicar o concepto de imputación racional de custos.	A1 A2 A6 A7 A12 A14	
Aplicar os diferentes procedementos para realizar os repartos primario e secundario de custos.	A1 A2 A6 A7 A12 A14	
Organizar a información obtida previamente e formular propostas para o desenvolvemento dun modelo de imputación de custos aos produtos	A1 A2 A6 A7 A12 A14 A16	B1 B2 B10 B11
Aplicar modelos contables de custos sobre a base da realidade empresarial a analizar.	A1 A2 A6 A7 A12 A14 A15 A16	B1 B2 B3 B10 B11 B13 B14
Aplicar técnicas presupuestarias para a planificación da actividade da empresa	A1 A2 A6 A7 A12 A14	B1 B13 B14
Desenvolver modelos de custos estándares e determinar as desviacións, así como a súa explicación.	A1 A2 A6 A7 A9 A11 A12 A14	B1 B13 B14

Construír un sistema de información para a toma de decisións.

A1
A2
A6
A7
A9
A11
A12
A14
A15
A16

B1
B2
B3
B10
B11
B13
B14

Reproducir os modelos de custos en organizacións non industriais

A1
A2
A6
A7
A9
A11
A12
A14
A15
A16

B1
B2
B3
B10
B11
B13
B14
B17
B18

Desenvolver un sistema de custos para unha contorna empresarial concreta

A1
A2
A6
A7
A9
A11
A12
A14
A15
A16

B1
B2
B3
B10
B11
B13
B14
B17
B18

Contidos

Tema

1. Introducción ao custo. Conceptos básicos	1.1. Introducción: Delimitación conceptual, Contabilidade financeira versus Contabilidade de custos e de xestión 1.2. Concepto de custo 1.3. Clasificación dos custos 1.4. Ciclo de análise do custo 1.5. Sistemas de enlace entre a contabilidade interna e externa 1.6. Elementos integrantes do custo 1.7. Estrutura de custos e ingresos
2. O comportamento dos custos	2.1. Introducción 2.2. Custos fixos 2.2.1. Imputación racional 2.3. Custos semifijos e semivariabes 2.4. Custos variables 2.5. Métodos de separación de custos fixos e variables
3. Os Custos de Materiais	3.1. Concepto e clasificación 3.2. O control dos materiais 3.3. Entradas e saídas de almacén. Valoración 3.4. Problemática contable e física do almacén 3.5. Outras técnicas de xestión de materiais
4. O custo de persoal	4.1. Concepto e clasificación 4.2. Tratamento contable do custo de persoal 4.2.1. Delimitación dos compoñentes do custo de persoal. 4.2.2. Rexistro de tempos. 4.2.3. Valoración de salarios. 4.2.4. Asignación dos custos de persoal aos produtos. 4.3. Sistemas de remuneración por rendementos 4.4. A curva de aprendizaxe
5. Os custos indirectos de produción.	5.1. Concepto e clasificación 5.2. Problemática da imputación de custos indirectos 5.3. Seccións 5.4. Métodos de subreparto entre seccións interrelacionadas 5.5. Exemplo de imputación por seccións
6. O custo de oportunidade dos recursos financeiros. Os custos do periodo	6.1. Introducción 6.2. Fontes de financiamento propias 6.2.1. Capital 6.2.2. Autofinanciación 6.3. Fontes de financiamento alleas 6.4. Custo medio ponderado de capital 6.5. Aspectos contables do custo financeiro de oportunidade 6.6. Definición, clasificación e tratamento contable dos costes comerciais 6.7. Definición e tratamento contable dos custos de administración
7. O sistema de custos variables	7.1. Introducción 7.2. Modelo de custos e marxes 7.3. Vantaxes e inconvenientes 7.4. Custos variables vs Custos completos 7.5. Exemplo
8. A produción múltiple: Producción común e produción conxunta	8.1. Producción múltiple, común e conxunta. 8.2. Métodos de separación de custos conxuntos baseados en custos reais. 8.3. Métodos de separación de custos conxuntos baseados en costes alternativos. 8.4. Asignación contable de custos conxuntos: subproductos e residuos. 8.5. Asignación contable de custos conxuntos: desperdicios. 8.6. Asignación contable de custos conxuntos: produtos imperfectos e defectuosos. 8.7. Exemplo

9. Os custos por ordes de traballo ou pedido	9.1. Introducción 9.2. Definición e características 9.3. Afectación e imputación de custos ás ordes de fabricación 9.4. Axuste dos custos subaplicados ou sobreaplicados
10. Os custos por procesos	10.1. Conceptos básicos 10.2. Producción equivalente 10.3. Custos unitarios 10.4. Problemática das unidades perdidas 10.4.1. Formulación xeral 10.4.2. Recuperación de materiais e límite de tolerancia 10.5. Ficha de custos
11. Sistema de custos baseado nas actividades (ABC)	11.1. Introducción 11.2. As actividades 11.3. Clasificación das actividades 11.4. Inductores: de custos e actividades 11.5. Proceso de asignación de custos no ABC
12. A contabilidade de custos para a toma de decisións. O modelo Custo-Volume-Beneficio (C-V-B)	12.1. Hipóteses básicas na análise C-V-B 12.2. Formulación do modelo 12.3. A marxe de seguridade 12.4. Combinación de produtos 12.5. Análise de sensibilidade 12.6. Toma de decisións
13. Custos predeterminados (I). O orzamento	13.1. Introducción: A planificación e o orzamento 13.2. Clasificación dos orzamentos 13.3. O orzamento integral 13.3.1. Orzamento operativo 13.3.2. Orzamento de investimentos 13.3.3. Estados financeiros previsionais 13.4. Control presupuestario
14. Custos predeterminados (II). O coste estándar	14.1. Introducción: Control presupuestario 14.2. Custo estándar 14.3. Desviacións 14.3.1. Desviacións en MP 14.3.2. Desviacións en MOD 14.3.3. Desviacións en CIF 14.3.4. Desviacións en mestura
15. O custo en empresas non industriais	15.1. Organizacións de servizos, en xeral. 15.2. Organizacións de servizos financeiros 15.3. Organizacións sanitarias 15.4. Organizacións non lucrativas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	37	60	97
Prácticas en aulas de informática	30	50	80
Titoría en grupo	8	16	24
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	20	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición no aula, por parte do docente, dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual. Control da aprendizaxe.
Prácticas en aulas de informática	Proposta de exercicios nos que o alumno desenvolve, individualmente e con folia de cálculo, a resolución dos casos suscitados. Supervisión e asistencia do docente.
Titoría en grupo	Control titorial do proceso de aprendizaxe do alumno. Repaso teórico-práctico dos contidos impartidos. Exposición e resolución de dúbidas en grupos reducidos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proposta de exercicio teórico-práctico a resolver polo alumno

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.
Titoría en grupo	Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.
Prácticas en aulas de informática	Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Evidencias da aprendizaxe teórica a través da realización de algunhas actividades na aula.	10
Prácticas en aulas de informática	Evidencias da aprendizaxe práctica a través da resolución das cuestións que se propoñen ao alumno durante o curso, para consolidar o seu proceso de aprendizaxe na materia.	5

Titoría en grupo	Evidencias da aprendizaxe práctica a través da resolución das cuestións que se propoñen ao alumno que traballará en grupo	15
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución dunha proba escrita presencial, ao final do semestre, sobre a adquisición de competencias de coñecemento, destreza na práctica e a adaptación a novas situacións. Se exige un nivel mínimo en teoría e práctica para superar a convocatoria.	70

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA:

Asociación Española de Contabilidad y Administración de Empresas □ AECA (varios años). Documentos de la serie *Principios de Contabilidad de Gestión*.

DRURY, COLIN (2007). "Management and Cost Accounting" (6th Value Media Edition). International Thomson Business Press, London.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA:

AMAT, JOAN (1998): "Control presupuestario". Editorial Gestión 2000.

BLANCO IBARRA, FELIPE (2002): "La contabilidad de costes y analítica de gestión para las decisiones empresariales", 9ª edición, Ediciones Deusto, Bilbao.

COOPER, R. Y KAPLAN, R.S. (1988). □Measure Costs Right: Make the right Decision□. *Harvard Business Review*, Sept-Oct.

DE ORIOL AMAT Y PILAR SOLDEVILA (1992): Contabilidad y Gestión de Costes, 2ª edición

HORNGREN, CH.; FOSTER, G.; DATAR, S. (2005): □Cost Accounting: a managerial emphasis□ (12 th. Ed.)

LÓPEZ, E., MENDAÑA, C. Y RODRÍGUEZ, M.A.: "Ejercicios de Contabilidad de Costes y de Gestión". Pirámide. Madrid. 1997. Ejercicio 10, págs. 138-154.

MARTÍNEZ PEDRÓS, D. y MILLA GUTIÉRREZ, A. (1999): □Cómo elaborar y controlar los presupuestos anuales□. ESIC Editorial.

NICOLÁS, PERE (1999): "Elaboración y control de presupuestos". Editorial Gestión 2000.

ORTEGA SECO, J.A.; ALBEROLA LÓPEZ, A. (2000): Manual práctico de contabilidad de gestión, Cinco Días, Madrid.

ROSANAS MARTÍ, J y BALLARÍN FREDES, E. (1999). Contabilidad de Costes para toma de Decisiones. Biblioteca de Gestión (Desclée de Brouwer).

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección estratéxica internacional**

Materia	Dirección estratéxica internacional			
Código	O04G020V01603			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Carlos Villamarín, Pablo de			
Profesorado	Álvarez García, José Carlos Villamarín, Pablo de Lampon Caride, Jesus Fernando			
Correo-e	pdecarlo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O proceso acelerado de globalización do sistema económico mundial está orixinando importantes consecuencias para a actividade das empresas, que se ven obrigadas cada vez máis a actuar en mercados internacionais. Por iso, é preciso estudar e coñecer os factores que conducen a esa globalización e sobre todo as estratexias máis adecuadas para facer fronte a tales situacións. Entender e elixir a estratexia de entrada nos mercados exteriores, coñecer a localización das actividades da cadea de valor, ver as estratexias de comercialización dos produtos ou servizos e analizar a xestión da distancia cultural entre países son algúns dos obxectivos desta materia.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección
A2	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
A3	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
A4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
A5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
A8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
A11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
A12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
A15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado

B15	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
B16	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
B18	Compromiso ético no traballo
B19	Motivación pola calidade e mellora continua

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Ter coñecemento, e comprender, os fundamentos das áreas funcionais da empresa para dispoñer dunha visión da organización no contexto económico globalizado e do tipo de decisións específicas nos aspectos básicos na xestión da internacionalización.	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7	
Aplicar os procedementos de análises e coñecementos adquiridos á resolución de problemas/cuestións concretas, tanto a nivel estratéxico como operativo, no ámbito do comercio internacional.	A8 A9 A10 A11 A12	
Ter capacidade para buscar, identificar, filtrar e analizar datos relevantes que poden afectar ás distintas funcións da empresa para interpretar a súa importancia en termos de defender ou criticar distintas posturas, ou medidas de actuación alternativas tras unha correcta valoración de vantaxes e inconvenientes.	A15 A16	B1 B2 B3
Demostrar unha actitude proactiva e ter capacidade de expresarse correctamente para transmitir ideas e/ou comunicar de forma educada, comprensible e razoada a súa interpretación, ou opinión, sobre determinadas cuestións relacionadas con distintos aspectos da xestión empresarial.		B4 B5 B8 B9 B12 B13 B14 B15 B16 B18 B19

Contidos

Tema
Tema 1. Conceptos básicos do comercio internacional: razóns para a internacionalización
Tema 2. A estrutura da empresa ante o comercio exterior
Tema 3. Competencia global: factores e estratexias
Tema 4. Estratexias de entrada en mercados exteriores
Tema 5. A dirección das empresas multinacionais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22.5	0	22.5
Estudo de casos/análises de situacións	17.5	17.5	35
Seminarios	1.5	0	1.5
Titoría en grupo	1.5	0	1.5
Traballos tutelados	4	22.5	26.5
Presentacións/exposicións	1	10	11
Probas de tipo test	2	50	52

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos a desenvolver polo estudante.

Estudo de casos/análises de situacións	O profesor suscitará estudos de casos múltiple contemporáneos cun enfoque inductivo e parcialmente deductivo, que serán analizados polo alumno tratando de dar resposta ás cuestións que nel se susciten para o seu posterior posta en común.
Seminarios	Preténdese transmitir aos alumnos coñecementos e ferramentas prácticas, mediante a presenza de profesionais da empresa e institucións relacionadas co comercio internacional.
Titoría en grupo	Tutorías en grupo reducido. Reunións que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento, desenvolvemento e supervisión de actividades da materia no proceso de aprendizaxe.
Traballos tutelados	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentacións/exposicións	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita).

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Titoría en grupo	Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.
------------------	--

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Estudo de casos/análises de situacións	Proba en que se suscita unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	20
Presentacións/exposicións	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita).	20
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	60

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumno que non siga o procedemento de avaliación continua deberá realizar un exame final, que supoñerá o 100% da nota.

A nota obtida polo alumno na avaliación continua terá vixencia para as convocatorias ás que dá dereito a matrícula de cada curso académico.

A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballar en grupo, etc.

Bibliografía. Fontes de información

García Berrio Hernández, A., **Internacionalización y competitividad en la economía española: factores relevantes para la empresa**, 1,
Guerras Martín y Navas López, **La dirección estratégica de las empresas**, 4,
Guisado Tato, M., **Internacionalización de la empresa: estrategias de entrada en los mercados extranjeros**, 1,
Jarillo, J. C., **Estrategia internacional. Más allá de la exportación**, 1,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Investigación comercial/O04G020V01701

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Decisións de investimento/O04G020V01402

Dirección comercial II/O04G020V01502

Dirección estratéxica/O04G020V01503

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma

flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, aportarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Valoración de activos				
Materia	Valoración de activos			
Código	004G020V01604			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Barajas Alonso, Angel Antonio			
Profesorado	Álvarez Álvarez, Benigno Barajas Alonso, Angel Antonio Gonzalez Garcia, Jose			
Correo-e				
Web	http://webs.uvigo.es/abarajas			
Descrición xeral	Se abordarán modelos de valoración de activos tanto de renta fija como variable.			

Competencias de titulación	
Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección
A2	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
A5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
A6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
A7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
A8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
A10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
A11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
A12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
A15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
B15	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Poseer y comprender conocimientos sobre valoración	A1 A2 A5 A6 A7	B1 B2 B13
Aplicar los conocimientos a posibles situaciones profesionales en el ámbito de la valoración económica de activos.	A8 A9 A10 A11 A15 A16	B1 B2 B3 B13 B14 B15
Reunir e interpretar datos relevantes para emitir juicios sobre la valoración de activos	A9 A10 A11 A12 A15 A16	B2 B11 B12 B13 B15
Transmitir información y resultados de valoración de activos	A5 A6 A7 A8 A10 A12	B3 B4 B5 B6 B7 B13

Contidos

Tema

1. Introducción a la valoración de activos financieros.	1. Introducción a la valoración de activos financieros.
2. Consideración del riesgo para la valoración.	2. Consideración del riesgo para la valoración.
3. Fundamentos de la Teoría de Carteras (CAPM).	3. Fundamentos de la Teoría de Carteras (CAPM).
4. Cálculo de los elementos de riesgo y el coste de la financiación.	4. Cálculo de los elementos de riesgo y el coste de la financiación.
5. Estimación de Flujos de Caja.	5. Estimación de Flujos de Caja.
6. Estimación de tasas de crecimiento.	6. Estimación de tasas de crecimiento.
7. Modelos de valoración de activos.	7. Modelos de valoración de activos.
8. Valoración de renta fija.	8. Valoración de renta fija.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22.6	10	32.6
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	20	35
Metodoloxías integradas	5	20	25
Probas de resposta curta	1.4	9.5	10.9
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	6	20	26
Traballos e proxectos	0.5	20	20.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Metodoloxías integradas	Aprendizaxe colaborativa: Enfoque interactivo de organización do traballo na aula no cal os alumnos son responsables da súa aprendizaxe e da dos seus compañeiros nunha estratexia de corresponsabilidade para acadar metas e incentivos de grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Resolución de problemas e/ou exercicios	Aprendizaje a partir del material y tareas propuestos a los alumnos, supervisando su aprendizaje autónomo y tutorías. Retroalimentación con el docente. Supervisión de los trabajos y proyectos en grupo.
Metodoloxías integradas	Aprendizaje a partir del material y tareas propuestos a los alumnos, supervisando su aprendizaje autónomo y tutorías. Retroalimentación con el docente. Supervisión de los trabajos y proyectos en grupo.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	valoración de la participación activa por medio de preguntas e intervenciones en las sesiones.	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	se valorará la realización del trabajo.	5
Metodoloxías integradas	se valorará el conocimiento adquirido por todos los miembros del grupo.	10
Probas de resposta curta	se valorarán los conocimientos relacionados con la materia a partir de pruebas de respuesta breve.	30
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	se valorará la realización del trabajo, el planteamiento de la resolución y los resultados obtenidos.	40
Traballos e proxectos	se valorará la presentación, los contenidos y los resultados.	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

As probas de resposta curta que supón o 30% da nota, teñen un carácter de mínimo. Polo tanto, se non se aproba esa parte non se fará media co resto. Esa será a nota obtida.

Para superar a materia terase que sacar máis dun 5 nas probas de resposta curta. Se non se aproba esa parte non se fai media coas outras e esa será a nota que obteña o alumno.

Para a convocatoria de xullo, aqueles alumnos que non realicen avaliación continua, deberán realizar un exame con dous partes. Unha parte teórico práctica que valerá o 50% e unha parte na que deberán demostrar que teñen as habilidades e competencias adquiridas na materia mediante un exercicio práctico que valerá o 50%.

A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos, tamaños de vos grupos, etc

Bibliografía. Fontes de información

Damodaran, A., **Investment Valuation**, Wiley & Sons, 1996,
 Fernández, P, **Guía rápida de valoración de empresas**, Gestión 2000, 2005,
 Bodie, Z.; Merton, R., **Finanzas**, Pearson Educación, 200,
 Ferrando, et al., **Teoría de la financiación I : modelos CAPM, APT y aplicaciones**, Pirámide, 2005,
 Píson Fernández, I., **Dirección y Gestión Financiera de la Empresa**, Piramide, 2001,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Planificación financeira/O04G020V01702

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202
 Estatística: Estatística/O04G020V01204
 Matemáticas: Matemáticas/O04G020V01104
 Decisións de investimento/O04G020V01402
 Decisións de financiamento/O04G020V01501

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa las líneas de actuación que se deben llevar a cabo con el alumno en la materia y se concibe de forma flexible. En consecuencia, puede requerir reajustes a lo largo del curso académico promovidos por la dinámica de la clase y del grupo de destinatarios real o por la relevancia de las situaciones que pudiesen surgir. Asimismo, se aportará al alumnado la información y pautas concretas que sean necesarias en cada momento del proceso formativo.

